

Telebryggen AS
Storvegen 51
3919 PORSGRUNN

Trondheim, 11.05.2022

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2021/10461

Saksbehandler:
Marit Doseth

Vedtak i klagesak om oppføring av deler av flytebrygge - Botneveien 130 i Raet nasjonalpark

Vi viser til klagen på Raet nasjonalparkstyre sitt vedtak 20.07.2021. Klagesaken ble oversendt fra Raet nasjonalparkstyre 14.09. 2021, og vi mottok etterspurte, manglende saksdokumenter 31.03.2022.

Vedtak

Miljødirektoratet opprettholder Raet nasjonalparkstyre sitt vedtak. Søknad om oppføring av deler av brygge i Raet nasjonalpark avslås.

Vedtaket er fattet etter verneforskriften for Raet nasjonalpark § 3 og forvaltningsloven § 34 fjerde ledd.

Du kan ikke klage på vedtaket.

Bakgrunn for saken

Telebryggen AS søkte 23.03.2021 på vegne av Rakesh Patel nasjonalparkstyret om tillatelse til oppføring av deler av pælebrygge med tilhørende flytebrygge innenfor nasjonalparkgrensen. Det fremgår av søknaden at bestående bryggestruktur utenfor vernegrensen ønskes fjernet. Eksisterende brygge fra 1950-tallet har trykkimpregnerte materialer og trenger oppgradering/fornyelse.

Det søkes om en brygge på 5x1,5 meter + 6x3 meter = 25,5 m². På bakgrunn av innsendte skisser antas landgangen å være ca. 3 m². Totalareal på bryggekonstruksjonen blir 28,5 m², nåværende brygge er ca. 29 m². Det er flytebrygge-delen og trolig litt av landgangen som vil komme innenfor nasjonalparkgrensen, til sammen ca. 18-20 m².

Raet nasjonalparkstyre avslo 20.07.2021 søknad om oppføring av brygge i Raet nasjonalpark etter verneforskriften for nasjonalparken. Styret mente at en eventuell ombygging av bryggen må gjennomføres utenfor nasjonalparken.

Klagers argumenter

Nasjonalparkstyrets vedtak ble påklaget av Telebryggen i e-post 11.08.2021.

Det vises i klagen til eksisterende bøye som befinner innenfor nasjonalparkgrensen og som vil bli fjernet ved omsøkte tiltak. Båter vil dermed kunne ferdes nærmere land uten å risikere å hekte i tau. Siden dette tiltaket vil kunne medføre mindre aktivitet innenfor nasjonalparken, mener klager det er feil å hevde at eksisterende tiltak ligger utenfor verneområdet, mens det nye tiltaket blir innenfor.

Den omsøkte brygga vil ifølge Telebryggen medføre bedre vanngjennomstrømning, siden dagens utfylling erstattes med peler og flytebrygge. Henvisningen fra styret til en annen sak, gjaldt en molo og anses derfor å ikke være relevant.

Telebryggen mener vilkårene for ålegress vil bli bedre med den nye brygga, da skyggeleggingen vil reduseres ved bruk av materialer som for eksempel strekkmessing.

Avslutningsvis vises det til at omsøkte brygge vil redusere omfanget av tiltak i strandsonen. Planlagte flytebrygge vil ha redusert lengde fra 6 til 5 meter, noe som vil medføre en ytterligere reduksjon av totalarealet med 3 m².

Nasjonalparkstyrets merknader til klagen

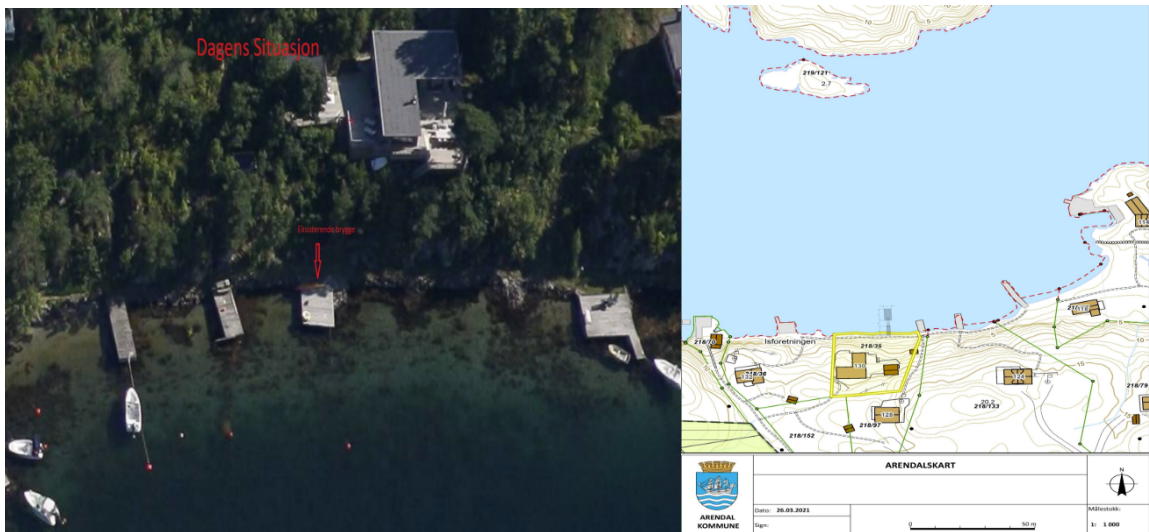
Nasjonalparkstyret behandlet klagen 10.09.2021. Styret hadde ingen merknader til klagen og saken ble sendt til Miljødirektoratet for klagebehandling.

Miljødirektoratets vurderinger

Vi er klageinstans i saken, og kan derfor prøve alle sider av den. Vi kan også ta hensyn til nye omstendigheter og forhold som ikke er tatt opp i klagen.

Hva gjelder saken?

Det klages over manglende tillatelse til å oppføre deler av en brygge innenfor nasjonalparken. Det opplyses at eksisterende brygge som skal fjernes, ligger utenfor vernegrensen.

Regelverk

Raet nasjonalpark ble vernet ved kgl.res. 16. desember 2016. Vernet innebærer at området er regulert av forskrift om vern av Raet nasjonalpark, her omtalt som verneforskriften.

Formålet med nasjonalparken er:

"... å bevare et større naturområde uten tyngre inngrep med egenartede og representative økosystemer, mange godt bevarte kvartærgeologiske forekomster etter siste istid, og med særlig vekt på plantelivet, dyrelivet, naturtyper, kystlandskapet med sjøoverflaten og kulturminner knyttet til Aust-Agders kystområde både på land og i sjø. For de marine delene er formålet særlig å ta vare på det undersjøiske landskapet med tilhørende marine arter og marine naturtyper som israndsavsetninger, skjellsandforekomster, bløtbunnsområder, ålegras- og undervannsenger, tareskog og gyteområder for fisk.

I sone A er formålet å ta vare på fuglelivet, spesielt med hensyn til sjøfuglene og deres hekkeplasser, jf. kart.

I sone B er formålet å ta vare på sårbare naturtyper og arter, jf. kart.

I sone C er formålet å ta vare på områder med særskilt vitenskapelig betydning som referanseområder i sjø, jf. kart.

Allmennheten skal gis anledning til opplevelse av naturen gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging", se verneforskriften § 1.

Ifølge verneforskriften § 3 er det forbud mot inngrep av enhver art, herunder oppføring og ombygging av varige eller midlertidige bygninger, tilbygg, kaianlegg, brygger, gjerder, anlegg med mer.

Etter verneforskriften § 3 fjerde ledd bokstav d) kan forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til bygging av brygger etter fjerning av eksisterende brygger eller ved samling av eksisterende brygger i fellesanlegg. Denne bestemmelsen er altså bare aktuell dersom den bryggen som skal fjernes befinner seg innenfor nasjonalparkgrensen, hvilket ikke er tilfelle i denne sak. Det kan gis dispensasjon for riving og/eller oppføring av eksisterende bygninger, anlegg og innretninger i verneforskriftens § 3 fjerde ledd bokstav e). Siden verneforskriften har egen bestemmelse om oppføring av brygger i bokstav d), kommer bokstav e) ikke til anvendelse.

Verneforskriften har ingen dispensasjonsbestemmelse til omsøkte tiltak, og en eventuell tillatelse må derfor gis med hjemmel i den generelle dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 48. Etter denne bestemmelsen kan det gjøres unntak fra et vernevedtak dersom tiltaket ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig. Det framgår av forarbeidene at grensedragningen i noen grad vil avhenge av verneform. Dersom det er knyttet usikkerhet til hvilke virkninger et tiltak kan ha for naturmiljøet, bør føre-var-prinsippet tillegges stor vekt. Rimelig tvil om virkningene av et foreslått tiltak eller naturinngrep bør f.eks. kunne medføre at en søknad avslås eller at en avgjørelse utsettes inntil spørsmålet er nærmere avklart

Videre sier forarbeidene at regelen skal være en sikkerhetsventil for tiltak som man ikke kunne forutse eller spesielle/særskilte tilfeller som ikke ble vurdert på vernetidspunktet. Bestemmelsen er ment for bagatellmessige inngrep eller midlertidige forstyrrelser som er av stor betydning for søker.

Selv om vilkårene for en eventuell dispensasjon er oppfylt, må forvaltningen foreta en selvstendig vurdering av om dispensasjon skal gis. Det må foretas en konkret vurdering av om søknaden gir grunnlag for å gi dispensasjon. Ingen har krav på dispensasjon etter denne bestemmelsen.

I utkastet til forvaltningsplan står det på side 53 følgende om brygger og fortøyningsplass:

"Brygger utgjør en spesiell utfordring, både landskapsmessig, for natur- og kulturmiljøer og i forhold til allmennhetens muligheter for friluftsliv og ferdsel. Søknader om nye brygger eller utvidelse av eksisterende brygger i nasjonalparken skal derfor vurderes strengt. Tillatelse til bygging av brygge etter unntaksbestemmelsen kan kun vurderes der det allerede er eksisterende brygger som enten fjernes eller samles i fellesbrygge. Andre tilfeller må behandles etter § 4 (verneforskriften har en egen bestemmelse om konstruksjoner og installasjoner for allment friluftsliv, jf. kap. 3.3.1. Bestemmelsen i § 3 pkt. 1.3 d vil derfor gjelde brygger mv. for andre formål, f. eks private fritidsboliger)".

Konkret vurdering

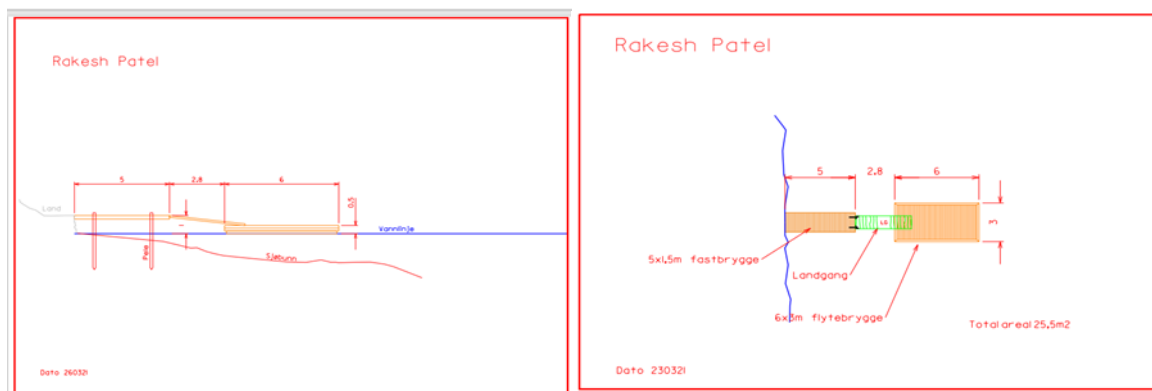
Det søkes om tillatelse til å oppføre deler av en brygge innenfor nasjonalparken. Det er flytebrygge-delen og muligens litt av landgangen som ifølge søknaden vil komme innenfor vernegrensen, til sammen ca. 18-20 m².

Som overfor nevnt åpner verneforskriften bare for etablering av brygge i de tilfellene hvor man samtidig fjerner en eksisterende brygge i nasjonalparken. Siden det ikke skal fjernes noen brygge innenfor nasjonalparken vurderes søknaden derfor etter naturmangfoldloven § 48 første ledd,

som krever at det omsøkte tiltaket ikke strider mot verneformålet og ikke påvirke verneverdiene nevneverdig.

Verneformålet for de marine delene av nasjonalparken er å ta vare på det undersjøiske landskapet med tilhørende marine arter og marine naturtyper som israndsavsetninger, skjellsandforekomster, bløtbunnsområder, ålegras- og undervannsenger, taesskog og gyteområder for fisk.

Skisse vedlagt søknaden viser at den delen av brygga som vil befinne seg innenfor nasjonalparkgrensen, ikke vil komme i direkte berøring med vegetasjon eller dyreliv på bunnen. Havbunnen under flytebryggen vil imidlertid få mindre lys, noe som kan påvirke vegetasjonen. Dette vil være tilfelle selv om det benyttes for eksempel strekkmetall. Hvor stor lysreduksjonen vil bli og hva dette vil ha av betydning for verneverdiene under havoverflaten vil være usikkert. Førre-var prinsippet blir derfor tillagt vekt i vurderingen.

Flytebryggen vil innebære et fysisk inngrep i nasjonalparken på 18-20 m².

Dispensasjonsbestemmelsen i naturmangfoldloven § 48 første ledd, første alternativ er ment for bagatellmessige inngrep eller midlertidige forstyrrelser som er av stor betydning for søker. Vernekategorien "nasjonalpark" har et strengt restriksjonsnivå og det foreligger en restriktiv dispensasjonspraksis for fysiske inngrep. Inngrep på størrelse med omsøkte anses ikke som bagatellmessige og tillates derfor vanligvis ikke.

Vi har forståelse for behovet for oppgradert brygge, men kan ikke se at det er nødvendig at deler av denne skal plasseres innenfor nasjonalparkgrensen. Det er etter hva vi forstår bryggens alder og ikke plassering som begrunner behovet for ny brygge. Et prinsipp i verneområdeforvaltningen er at det ikke skal gis tillatelse til tiltak innenfor vernegrensen som kan etableres utenfor. Vi mener derfor at hele bryggen bør plasseres utenfor vernegrensen.

I forarbeidene til naturmangfoldloven § 48 første ledd heter det at bestemmelsen ikke skal anvendes på tiltak som det ble tatt stilling til under verneplanprosessen. Adgangen til å etablere brygger i nasjonalparken ble vurdert i forbindelse med opprettelsen av vernet, se verneforskriftens § 3 fjerde ledd bokstav d). Bare dersom eksisterende brygge (innenfor nasjonalparken) blir fjernet eller ved samling av eksisterende brygger i fellesanlegg, kan det gis tillatelse til etablering av en ny brygge. Vi legger vekt på at spørsmålet om etablering av brygger

ble vurdert i verneplanprosessen. Vernemyndighetene har tatt stilling til adgangen til å etablere brygger i nasjonalparken og en tillatelse i denne sak vil derfor være en utvidelse av de rammene som satt i vernevedtaket.

Langs nasjonalparkgrensen ligger et stort antall private boliger og fritidsboliger. Svært mange har brygger som blir brukt både som atkomst- og oppholdsbygginger. I de aller fleste tilfellene følger nasjonalparkgrensen bryggekanalen, slik at bygginger ligger utenfor nasjonalparken. Av ulike årsaker kan andre også ha ønske om og behov for bygginger, helt eller delvis innenfor nasjonalparkgrensen. Dette vil medføre at nasjonalparken blir nedbygd ved vernegrensen, noe som kan påvirke det undersjøiske landskapet med tilhørende marine arter og marine naturtyper der. Også sjøoverflaten som er en del av verneformålet, vil bli påvirket av en slik utbygging. En tillatelse i denne sak vil derfor skape en uheldig presedens som vil kunne påvirke verneverdiene og utvile verneformålet.

Det vises også til utkast til forvaltningsplan hvor det heter på side 53 at søknader om nye bygginger eller utvidelse av eksisterende bygginger i nasjonalparken skal vurderes strengt. Vi finner på bakgrunn av de vurderinger vi har gjort overfor ikke grunnlag for å ta klagen til følge.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Knut Fossum
seksjonsleder

Marit Doseth
seniorrådgiver

Kopi til:

Raet nasjonalparkstyre
STATSFORVALTEREN I AGDER

Postboks 504
Postboks 504

4804
4804

ARENDAL
ARENDAL